BAB FASAKH DAN KHULUK

Erti fasakh menurut bahasa ialah rosak atau putus. Fasakh bererti memutuskan pernikahan, perkara ini hanya boleh diputuskan apabila pihak isteri membuat pengaduan kepada Mahkamah dan Hakim mensabitkannya setelah perbicaraan.

Mengikut mazhab Shafie, seorang isteri boleh menuntut fasakh melalui kadi atau mahkamah disebabkan oleh berikut:

1. Suami telah mencuaikan pemberian nafkah atau tidak memberi nafkah untuknya selama tiga bulan.
2. Suami telah dihukum penjara selama tiga tahun atau lebih dan hukuman itu telah menjadi muktamat.
3. Suami tidak menjalankan kewajipan-kewajipannya sebagai seorang suami terhadap isterinya selama satu tahun dengan tiada sebab yang munasabah.
4. Suami mati pucuk pada masa berkahwin dan terus-menerus begitu.
5. Suami gila atau mengidap penyakit merana yang akan mengambil masa yang panjang untuk menyembuhkannya atau tiada harapan sembuh dan jika diteruskan perhubungan suami-isteri akan menjejas kesihatan isteri.
6. Suami berlaku kejam terhadap isteri iaitu seperti :
   a. Selalu memukul isteri atau menjadikan kehidupannya sengsara disebabkan oleh kelakuannya yang kejam sekalipun tanpa menggunakan kekerasan.
   b. Bercampur gaul dengan perempuan-perempuan lucah atau hidup dalam kehinaan.
   c. Mencuba memaksa isteri supaya hidup lucah.
   d. Menghalang isteri daripada melaksanakan perintah agama.
   e. Tinggal dan bersekedudukan dengan perempuan lain yang bukan isterinya.
   f. Jika suami mempunyai isteri lebih dari satu, suami tersebut tidak melayannya dengan adil sebagaimana yang dikehendaki oleh hukum Islam.

7. Kerana sesuatu sebab yang lain yang diakui sah untuk cerai fasakh di bawah hukum Islam.

Bagi penganiayaan fizikal seperti pukul, ia tidak perlu dibuktikan bagi isteri bahawa perbuatan itu selalu dilakukan oleh suami. Memukul walau tidak lazim adalah mencukupi untuk membuktikan penganiayaan.

Cara melakukan fasakh

Jika suami atau isteri mempunyai sebab yang megharuskan fasakh - Membuat aduan kepada pihak kadi supaya membatalkan perkahwinan mereka

Jika dapat dibuktikan pengaduan yang diberikan adalah betul, pihak kadi boleh mengambil tindakan membatalkannya

Pembatalan perkahwinan dengan cara fasakh tidak boleh dirujuk kembali melainkan dengan akad nikah yang baru.

Khuluk atau tebus talak

Perpisahan antara suami dan isteri melalui tebus talak sama ada dengan menggunakan lafaz talak atau khuluk.

Pihak isteri boleh melepaskan dirinya daripada ikatan perkahwinan mereka jika ia tidak berpuas hati atau lain-lain sebab. Pihak isteri hendaklah membayar sejumlah wang atau harta yang dipersetujui bersama dengan suaminya, maka suaminya hendaklah menceraikan isterinya dngan jumlah atau harta yang ditentukan.

Hukum khuluk adalah berdasarkan surah al-Baqarah ayat 229 : “Tidak halal bagi kamu mengambil apa-apa yang telah kamu berikan kepada mereka suatu jua pun, kecuali jika takut kedua-duanya tidak akan mengikut peraturan Allah s.w.t.. Jika kamu takut bahawa tidak akan mengikut peraturan Allah maka tiadalah berdosa kedua-duanya tentang barang yang jadi tebus oleh perempuan.”

Talak boleh jatuh dengan menyebut “Saya menceraikan kamu dengan bayaran RM 10,000,” dan isterinya menjawab, “Saya menerimanya.” Apabila suami melafazkan demikian, dan isterinya menyahut tawaran itu, dengan serta-merta jatuhlah talak dengan khuluk dan isterinya wajiblah beridah. Suami isteri hanya boleh merujuk dengan akad nikah baru sahaja.

Isteri hadapi masalah bawa kes ke Mahkamah Syariah dinasihat ambil peguam syarie

Soalan:
SAYA sudah memfailkan tuntutan cerai di Mahkamah Syariah. Suami hadir dan menyatakan dia tidak bersetuju dengan tuntutan itu. Kes saya ditangguhkan ke Disember untuk memberi peluang kepada saya meminda tuntutan kepada cerai fasakh atau cerai taklik. Masalahnya saya tidak tahu apakah beza antara cerai fasakh dan taklik ini dan yang manakah yang kuat untuk saya bercerai dengan suami. Harap penjelasan tuan boleh membantu.

Puan Haidar,
Shah Alam.

Jawapan:

Ada banyak alasan membolehkan mahkamah membenarkan tuntutan cerai fasakh iaitu suami hilang atau ghaib lebih setahun, suami cuai atau tidak memberi nafkah zahir selama tiga bulan, suami dipenjarakan selama tiga tahun atau lebih, suami tidak menunaikan nafkah batin selama setahun.

Alasan lain, suami mati pucuk, gila selama tempoh dua tahun atau hidap kusta, vitiligo atau hidap penyakit kelamin yang berjangkit dan isteri yang dikahwinkan wali mujbir sebelum dia baligh dan dia menolak perkahwinan itu, dengan syarat dia belum disetubuhi.

Suami menganiayai isteri dengan lazim menyakiti atau menjadikan kehidupannya menderita, suami berkawan dengan perempuan jahat atau hidup berperangai keji mengikut hukum syarak, memaksa isteri hidup secara lucah, melupuskan harta isteri atau melarang isteri daripada menggunakan haknya terhadap hartanya.

Suami menghalang isteri daripada menjalankan kewajipan agamanya, berpoligami yang tidak berlaku adil terhadap isterinya, sengaja enggan menyetubuhi isterinya lebih daripada empat bulan. Menikahi isteri secara tidak sah ketika akad nikah, sama ada dengan sebab paksaan, kesilapan, tidak sempurna akal atau lain-lain yang diakui hukum syarak.

Jika ketika akad nikah, isteri seorang yang sakit otak menurut Ordinan Sakit Otak 1952, sama ada berterusan atau selang-seli, dan sakit otaknya dalam kategori yang tidak layak untuk berkahwin serta apa-apa alasan lain yang diiktiraf hukum syarak.

Beban pembuktian adalah terletak kepada plaintif untuk membuktikan salah satu atau lebih, alasan fasakh itu. Cuma dalam kes membabitkan nafkah, beban bukti adalah ke atas suami yang perlu membuktikan dia ada memberi nafkah kepada isterinya.

Cerai taklik berdasarkan peruntukan Seksyen 50 Enakmen Undang-undang Keluarga Islam ialah lafaz perjanjian yang dibuat oleh suami selepas akad nikah mengikut hukum syarak dan peruntukan undang-undang.

Pihak yang menuntut cerai taklik perlu berkahwin menurut hukum syarak dan mempunyai sijil nikah yang mempunyai surat perakuan taklik yang dilafazkan dan ditandatangani oleh suami sejurus selepas akad nikah.

Lafaz taklik negeri adalah berbeza antara satu negeri dengan negeri lain. Hanya isteri boleh menuntut cerai taklik. Lafaz taklik perlu dibaca dan ditafsirkan secara keseluruhan, bukan separuh atau sekerat saja.

Beban pembuktian terletak kepada isteri untuk membuktikan suaminya ada melafazkan taklik itu dan membuktikan suaminya sudah melanggar janjinya dalam surat perakuan taklik itu.

Puan perlu meneliti dan mengkaji semula adakah alasan puan menuntut cerai itu memenuhi kriteria tuntutan fasakh atau taklik sebagaimana yang dinyatakan di atas. Kuat atau tidak tuntutan cerai bukan terletak pada nama atau sifat perceraian itu, tetapi terletak kepada cara anda membuktikan tuntutan dan dakwaan di mahkamah.

Dalam perundangan Islam, beban pembuktian ditanggung oleh pihak yang menuntut sebagaimana hadis Rasulullah SAW yang bermaksud: “Keterangan (pembuktian) ditanggung di atas pihak yang mendakwa (menuntut) dan sumpah ke atas yang ingkar (menafikan).”

Sebagai pihak yang mengemukakan tuntutan, hendaklah membuktikan semua dakwaannya sehingga ke tahap yakin. Keyakinan pula adalah disabitkan melalui pengakuan, penglihatan atau keterangan dan dalil.

Seksyen 3 (1) Enakmen Keterangan Mahkamah Syariah (Negeri Selangor) 2003, keterangan termasuk bayyinah dan syahadah, keterangan lisan dan keterangan dokumen.

Saya nasihatkan puan dapatkan khidmat peguam syarie kerana jika suami tidak bersetuju bercerai, mahkamah perlu membicarakan kes anda. Apabila berdepan dengan proses perbicaraan, puan perlu menghadapi banyak prosedur dan aturan yang perlu dipatuhi pihak-pihak. Peguam syarie boleh membantu mengemukakan bukti di mahkamah dan mendapatkan hak menurut hukum syarak.

Jawapan disediakan Setiausaha Agung Persatuan Peguam Syarie Malaysia (PGSM), Tuan Musa Awang

---

Layari Laman Web Perkahwinan & Keluarga Yang Paling Popular di Malaysia & Singapura, http://www.syokkahwin.com

---

Another story

Azah fell in love with her husband, Rashid when she was in college. He courted her and after two years, they got married. Azah is Chinese by ethnic origin, and she converted to Islam. After a few years into their marriage, Azah gave birth to a son. Although they were both happy initially, Rashid became more inattentive to the family after some time. He frequently scolded her if the baby was crying and began to come home late after work. Azah also works in the same place as her husband, although they are in different shifts.

One afternoon, she did not feel well and returned home early from work. She heard odd sounds coming from her bedroom. Worried that her son or Rashid might be ill, she rushed upstairs to check. To her shock and disbelief, she caught Rashid in bed with another woman.

She then packed her things and went to her mother's house with her son. When Rashid contacted her, he told her that he wants to marry the woman as a second wife. Azah still loved him. But after considering the idea of polygamy in her marriage with Rashid, Azah decided that she could not accept it as part of her life. She spoke to Rashid about her feelings and tried to convince him not to do so. But Rashid is firm on his decision. He told her that he is resolute in having a second wife whether she agrees to it or not. In that case, she asked him for a divorce, but he refused.

When she spoke to her mother and asked for advice, her mother reminded her about her son, and what would happen to him. Azah is not familiar with matters of divorce and custody under Syariah Law. What are her options?

Under Syariah Law, there are four main types of divorce. If Azah wants a divorce, she can ask Rashid to make an application to pronounce talaq in court. This is the first form of divorce under Syariah law, which is based on mutual agreement between both parties. Rashid is allowed to pronounce talaq for a maximum of three times. After the first and second pronouncement, Azah and Rashid can choose to reconcile. However, this must be within three months, known as the iddah** period. Afterwhich, they are not allowed to do so. They are also not allowed to reconcile if Rashid pronounces the third talaq.

Also, Azah can apply for khulu' or cerai tebus talaq (divorce by redemption) from her State Syariah Court. This is where she pays him a certain amount of money to redeem him for the dowry that was paid to her when they were married. How much money depends on an amount agreed by both parties, or if no agreement is reached, the Kadi (religious officer) will assess the amount depending on her status and means. However, she can only apply for khulu' if both parties agree to a divorce.

If Rashid is insistent on disagreeing, Azah can still apply for a divorce to the Syariah court. The two types of divorce not based on mutual agreement are are:

1. Cerai Taqliq
If you can prove to the court through witnesses and oath that your husband has broken conditions set in the marriage contract, you can apply for Cerai Taqliq from the Syariah Court. Examples of conditions are providence of maintanence, desertion or domestic violence. If the judge is satisfied that your husband has indeed broken the marriage contract, the court will grant you the divorce.

2. Cerai Fasakh
You can apply for fasakh (dissolution of marriage by order from the Court) from your State Syariah Court if you can prove either one of these conditions:

- Your husband has treated you cruelly (e.g. been violent to you either physically or mentally, associated with prostitutes, forced you into immoral behaviour, obstructed your religious obligations, mistreated your property or according to Syariah law treated you unequally compared to his other wife/wives);
- Your husband has not maintained you for at least three months;
- Your husband has been sent to prison for three years or more;
- Your husband has left home and not been contactable for at least one year;
- Your husband is impotent or has refused sexual intercourse after at least four months of marriage, or for at least one year;
- Your husband has been insane for at least two years;
- Your husband is suffering from leprosy, vitilago or a sexually transmitted disease;
- Your consent to marriage was given by force, mistake or unsound mind; or
- You have since marriage, has a mental disorder which renders you unfit for marriage.

Always check first with your nearest Jabatan Agama Islam, Legal Aid Bureau or any practicing Syariah lawyer for differences in State Muslim Family Law before proceeding. For example, cruelty is not a ground for fasakh in Kelantan, Perak, Kedah and Pahang.

You will first have to file a complaint with the Jabatan Agama Islam (Muslim religious department) and state that because of problems within the marriage, you wish to do have a divorce.

The religious officer will then probably advice you to go for marriage counselling with your husband. You have a right to refuse marital counselling if you believe it will not help. If you think so, be firm about your decision. If you have any evidence to this effect, in example police reports on domestic violence, bring them with you.

However, take note that generally at the Syariah Court, you are asked for a letter from the religious department stating that you have undergone at least one counselling session.

If you wish to go for counselling, you will be given an appointment letter from the department. The religious officer will try to reconcile you and your husband during the appointed counselling sessions. If reconciliation is impossible, the religious officer will issue a letter stating that. The counselling period would take around 2 - 3 months.

Bring the letter with you to the Syariah Court and register your application for divorce. At the same time, you can also apply for any maintenance and custody of the children, although these matters will only be heard after the divorce case is decided. Generally, if the child is younger than seven, custody will be given to the mother. If s/he is older, it will be decided based on the best interest of the child.

In application for divorce, maintenance and custody to the Syariah Court, you are encouraged to appoint a lawyer, as the Syariah judge generally prefers this.

If you need further information or clarification, contact the Legal Aid Bureau, Legal Aid Centre or a women's organisation.

SyokKahwin.com Membuatkan Anda Tak Sabar Nak Kahwin!

Layari Laman Web Perkahwinan & Keluarga Yang Paling Popular di Malaysia & Singapura, http://www.syokkahwin.com